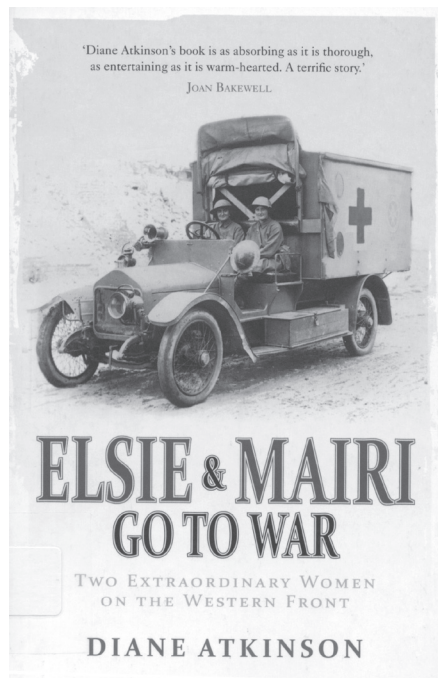

Vrouwen en onderwijs

>> Samenstelling: Carine Tavernier

In deze rubriek vind je didactisch, roldeurbrekend materiaal bestemd voor alle onderwijsniveaus en het vormingswerk. De boeken en de lespakketten zijn voorzien van een korte beschrijving

Alle vermelde publicaties kan je raadplegen in het documentatiecentrum RoSa

Boeken

Atkinson Diane

Elsie and Mairi go to war: two extraordinary women on the Western front

London: Arrow Books, 2010. – 280p.
ISBN 978-1-84809-135-1

Op 25 september 1914 verlaten Elsie Knocker (31 jaar) en Mairi Gooden-Chisholm (18 jaar) het vreemde Engeland voor het Belgische oorlogsfront. Zij hadden zich als vrijwilligers gemeld voor het Flying Ambulance Corps, dat opgericht was om gewonde Belgische soldaten te verzorgen. Hun eerste uitvalsbasis was Gent. Elsie en Mairi gingen de gewonden van de gevechten in de omgeving van Gent met hun ambulances oppikken. Toen de Duitsers Gent naderden werd het corps naar Veurne geëvacueerd. Daar werden ze met de echte gruwel van de oorlog geconfronteerd. De vele dode en verminkte soldaten maakten een onuitwisbare indruk op hen. Ze installeren zich uiteindelijk in Pervijze, vlak bij de loopgraven, en organiseren er een medische eerstelijns hulp annex veldkeuken voor de soldaten in de loopgraven. Hun verhaal haalde de Britse kranten. Ze zijn verschillende keren voor hun moed en zelfopoffering gedecoreerd.

> Knocker Elsie/Gooden-Chisholm Mairi/verpleegkundigen/Eerste Wereldoorlog/Groot-Brittannië/biografie
T/1156

Ceci Stephen J., Williams Wendy M.

The mathematics of sex: how biology and society conspire to limit talented women and girls
Oxford: Oxford University Press, 2010.
– 270p.
ISBN 978-0-19-538939-5

In veel beroepen zijn vrouwen goed tot zeer goed vertegenwoordigd. Denken we maar aan de vele vrouwelijke artsen, psychologen, dierenartsen en tandartsen. Op het eerste zicht werken vrouwen op gelijke voet met mannen in de wetenschappelijke beroepen. Als we echter naar het aandeel vrouwen in beroepen zoals informaticus en ingenieur kijken, is het beeld minder positief. Hier is de overgrote meerderheid man. Hoe is dit nu te verklaren? Drie verschillende verklaringen worden onder de loep genomen. Een eerste verklaring is dat mannelijke hersenen beter geschikt zouden zijn voor deze beroepen. Een tweede verklaring legt de klemtoon op de culturele en sociale barrières die vrouwen belemmeren in hun aspiraties. En ten slotte zouden vrouwen, in tegenstelling tot mannen, een voorkeur hebben voor beroepen waarin menselijk contact belangrijk is.

> wiskunde/wetenschap/wetenschappelijke beroepen/loopbaan/participatie/theorieen/ambitie/natuur cultuur debat/socialisatie
 FII d/0150

.....
Chadwell David W.

A gendered choice: designing and implementing single-sex programs and schools
 Thousand Oaks: Sage, 2010. – 177p.
 ISBN 978-1-4129-7259-8

Gescheiden onderwijs of co-educatie? Het debat hierover is recentelijk weer heropend. De bezorgdheid over de slechtere schoolprestaties van jongens heeft de discussie aangewengeld. Onder het motto van keuzevrijheid voor de ouders is men in de Verenigde Staten bezig met gescheiden onderwijs terug te introduceren. Gescheiden onderwijs betekent hier dat jongens en meisjes in aparte klassen les krijgen, voor enkele vakken of voor het hele

lesprogramma. Dit kan zowel binnen een systeem van co-educatie of in volledig gescheiden onderwijs. De auteurs geven hier zowel een theoretische onderbouwing als ook heel concrete tips voor wie gescheiden onderwijs wil organiseren.

> onderwijs/gescheiden onderwijs/gender/onderwijsprogramma's/schoolleiding/handleiding/Verenigde Staten
 DII 3f/0113

.....
Herbst Jürgen

Women pioneers of public education: how culture came to the Wild West
 New York: Palgrave MacMillan, 2008. – 217p.
 ISBN 0-230-60835-3

Het Wilde Westen veroverd door middel van het woord in plaats van wapens. De setting van dit verhaal is het mijnwerkersstadje Silverton in Colorado anno 1876. Na de ontdekking van goud- en zilveraders kwam de hele mijnontginning op gang. Eerst werd er een mijnwerkerskamp opgericht dat later ondernemers zoals winkeliers, een smid en hotelier enz. aantrokken. Later volgden de vrouwen. En hier begint dan het verhaal van de oprichting van een schoolje midden in dit ruwe milieu. De vrouwen wilden onderwijs voor hun kinderen en via het oprichten van een bibliotheek en toneelclub de ruwe zeden met een injectie van cultuur wat verzachten. In 1876 werd het eerste schoolje geopend. Matilda Huff was de eerste juf van het schoolje dat 15 leerlingen telde. Tegen het einde van de 19^e eeuw was het schoolje geëvolueerd tot een heuse High School met een paar honderd leerlingen.

> onderwijs/onderwijsinstellingen/pioniers/Verenigde Staten/19e eeuw
 DII 3m/0021

Jones Claire G.

Femininity, mathematics and sciences, 1880-1914
 Basingstoke: Palgrave MacMillan, 2009. – 264p.
 ISBN 978-0-230-55521-1

Hertha Ayrton (1854-1923) en Grace Chisholm Young (1868-1944) fungeren beiden als rode draad doorheen deze studie over de plaats van vrouwen in de wetenschappelijke wereld rond 1900. Hertha studeerde en werkte als ingenieur en Grace was wiskundige. In tegenstelling tot vandaag, was het toen niet zo vanzelfsprekend dat vrouwen hoger onderwijs volgden. Tot ver in de 19^e eeuw werd er vanuit de medische wereld gewaarschuwd voor de impact van intellectuele inspanningen op de gezondheid van vrouwen. Er werd ook een onderscheid gemaakt tussen de meer theoretische wetenschap, zoals wiskunde en de praktische wetenschap, zoals ingenieurstudies. Wiskunde werd dan ook eerder geschikt bevonden voor vrouwen. Je hoefde er niet 'buiten' voor te komen in tegenstelling tot het beroep van ingenieur. Beide vrouwen hebben gedurende hun studie- en beroepsleven hinder ondervonden van de stereotiepe opvattingen over de rol van de vrouw.

> gender/wiskunde/wetenschap/vrouwelijkheid/wetenschappelijke beroepen/vrouwbeelden/participatie/hoger onderwijs/Ayrton Hertha/Chisholm Young Grace/ingenieurs/Groot-Brittannië/19^e eeuw/20^e eeuw
 FII m/0637

.....
Kelley Mary

Learning to stand and speak: women, education, and public life in America's republic
 Chapel Hill: The University of North Carolina Press, 2006. – 294p.
 ISBN 978-0-8078-3064-x

In de periode na de Amerikaanse revolutie (1783) en voor de Amerikaanse burgeroorlog (1861-1865) betreden meer en meer vrouwen de publieke ruimte. Het zou het begin vormen van één van de beslissende en diepgaande verandering in de Amerikaanse samenleving, de emancipatie van de Amerikaanse vrouw. Hierbij was hun scholing natuurlijk van doorslaggevend belang. In deze periode waren zo'n 400 onderwijsinstituten (academies en seminaries genoemd) in het Noorden en Zuiden van het land toegankelijk voor vrouwen. De beroepen toegankelijk voor vrouwen waren erg beperkt, maar de vrouwen grepen elke kans die zich aandeed. Velen gingen in het onderwijs aan de slag, maar enkelen waagden hun kans als schrijfster of redacteur. Een mogelijkheid om publiek te spreken en invloed uit te oefenen. Een goed voorbeeld hiervan is de schrijfster Harriet Beecher Stowe die met haar roman 'De negerhut van oom Tom' de beweging voor de afschaffing van de slavernij een boost gaf.

> onderwijs/onderwijsinstellingen/participatie/sociale klasse/ethniciteit/onderwijsprogramma's/pedagogie/leesgedrag/historisch/Verenigde Staten/18e eeuw/19e eeuw

DII 2m/0001

Leskosek Vesna (ed.)

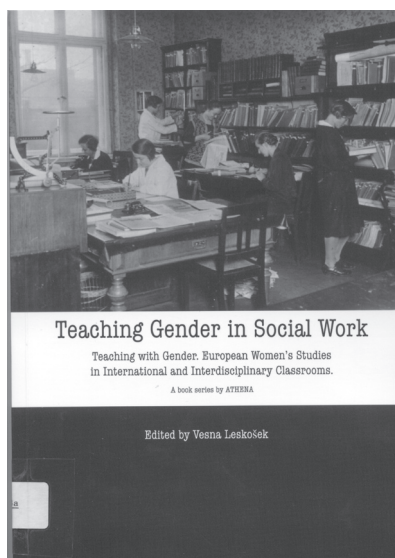
Teaching gender in social work: teaching with gender: European women's studies in international and interdisciplinary classrooms
Utrecht: Athena, 2009. – 191p.
ISBN 91-87792-45-1

Voor maatschappelijk werkers is het belangrijk om de mechanismen van sociale uitsluiting te begrijpen. Net zo belangrijk is het voor hen om de mechanismen die voor ongelijke kansen tussen mannen en vrouwen zorgen, te onderkennen. Aandacht

voor de genderinvalshoek in de opleiding sociaal werk is dan ook de focus van deze publicatie. De artikelen in het eerste deel gaan over de integratie van gender in het onderwijsproces. Methoden en nieuwe didactische inzichten worden tegen het licht gehouden. Het tweede deel vormt een historisch luik. De case-studies gaan onder meer over geweld tegen vrouwen in het verleden en de impact ervan op de beeldvorming en huidige status van vrouwen. In het laatste deel wordt een leermiddel aangeboden. Het is een fotoalbum van Alice Salomon, één van de pioniers van het sociale werk in Duitsland. De foto's laten de geschiedenis van het sociale werk zien, en meer bepaald het moment waarop het sociaal werk een officieel beroep voor vrouwen wordt.

> onderwijs/didactiek/gender/maatschappelijk werk/hoger onderwijs/leermiddel

DIII 3a/0059

Lingard Bob, Martino Wayne, Mills Martin

Boys and schooling: beyond structural reform
New York: Palgrave MacMillan, 2009.
– 213p.
ISBN 978-0-230-51701-1

Sinds het begin van de jaren negentig tot op heden is het onderwerp jongens en onderwijs prominent aanwezig op de politieke agenda in de Angelsaksische wereld. Kent deze bezorgdheid een concrete vertaling naar het gevoerde onderwijsbeleid? De auteurs bekeken de situatie in de verschillende Engelssprekende landen. In sommige landen werd er gefocust op de schoolresultaten van jongens, in andere landen lag de klemtoon dan weer op het gedrag van jongens in de klas. De respons hierop was dat alle landen hun toevlucht zochten in structurele maatregelen. Voor de één betekende dit het aantrekken van meer mannelijke leerkrachten, anderen zagen meer heil in gescheiden onderwijs voor bepaalde vakken.

> gender/onderwijs/jongens/beleid/gescheiden onderwijs/leraren/mannen/mannelijkheid/Australië

DII 3f/0112

Skelton Christine, Francis Becky, Smulyan Lisa (eds.)

The SAGE handbook of gender and education
London: Sage Publications, 2006.
– 536p.
ISBN 1-4129-0792-6

De ongelijke onderwijskansen van meisjes werden door het tweede golf feminisme op de agenda geplaatst. In de jaren zestig waren het vooral feministische onderzoekers in het westen die het voortouw namen, maar nu in de 21^e eeuw is het een wereldwijd thema geworden. In dit naslagwerk wordt internationaal onderzoek naar gender en onderwijs gepresenteerd. De samenstellers streefden naar een up-to-date en divers overzicht van onderzoek. De bijdragen omvatten onder meer: een invulling van de begrippen 'gender', 'vrouwelijkheid' en 'mannelijkheid', een feministi-

sche pedagogie voor het onderwijs en een doorlichting van onderwijsprogramma's. Een mix van theorieën en praktische informatie over gender en onderwijs.

> onderwijs/gender/naslagwerk/theorieën/basisonderwijs/secundair onderwijs/hoger onderwijs/geschieden onderwijs/studiekeuze/identiteit/leraren

DII 3a/0267

**Vettenburg Nicole,
Deklerck Johan,
Siongers Jessy (red.)**

Jongeren in cijfers en letters: bevindingen uit de JOP-monitor 2

Leuven: Acco, 2010. – 324p.

ISBN 978-90-334-7872-7

In deze JOP-monitor wordt de leefwereld van jongeren tussen 12 en 30 jaar in kaart gebracht. Een brede waaier aan thema's komt hierbij aan bod: jongeren in hun socialisatieruimtes (gezin, school, werk en verenigingsleven), vrijetijdsbesteding en mediagebruik, levensloop-perspectieven, onveiligheidsgevoelens, etnocentrisme en delinquentie. Een schat aan informatie voor wie meer wil weten over de hedendaagse jongerencultuur.

FII d/0155

Tijdschriftartikels

Inverting the inverted pyramid: a conversation about the use of feminist theories to teach journalism./Walker Danna, Geertsema Margaretha en Barnett Barbara
Feminist Teacher, vol. 19, number 3, 2009, p. 177-194

> onderwijs/journalistiek/theorieën/feminisme

'Don't hate me because I'm virtual': feminist pedagogy in the online classroom./Chick

Nancy, Hassel Holly

Feminist Teacher, vol. 19, nr. 3, 2009, p. 195-215

> pedagogie/feministisch/internet

Bio-pedagogy: genetic literacy and feminist learning./Sidler Michelle

Feminist Teacher, vol. 19, nr. 3, 2009, p. 216-226

> genetica/onderwijs/feministisch

Making women the subjects of the abortion debate: a class exercise that moves beyond "Pro-Choice" and "Pro-Life"./Crawley Sara e.a.

Feminist Teacher, vol. 19, nr. 3, 2009, p. 227-240

> abortus/onderwijs/pedagogie/feministisch

Deconstructing immigrant girls' identities through the production of visual narratives in a Catalan urban primary school/Rifa-Valls Montserrat

Gender and Education, vol. 21, nr. 6, november 2009, p. 671-688

> meisjes/basisonderwijs/identiteit/allochtonen/Spanje

Meisjes en voortijdig schoolverlaten

E-Quality Factsheets, december 2009, p. 1-6

> meisjes/schoolverlaters/Nederland

Steeds meer vrouwelijke leerkrachten voor de klas in Vlaams onderwijs

De Morgen, 3 februari 2010

> onderwijs/leraren/België/Vlaanderen

Gendered barriers to educational opportunities: resettlement of Sudanese refugees in Australia./Hatoss Aniko, Huijser Henk

Gender and Education, vol. 22, nr. 2, march 2010, p. 147-160

> gender/vluchtelingen/allochtonen/Soedanees/Australië/onderwijs

Gender, forced migration and

education: identities and experiences of refugee women teachers./Kirk Jackie

Gender and Education, vol. 22, nr. 2, march 2010, p. 161-176

> gender/vluchtelingen/onderwijs/leraren/identiteit/Ethiopië

Examining the feminisation of migration concept for adult education./Cuban Sondra

Gender and Education, vol. 22, nr. 2, march 2010, p. 177-191

> volwasseneneducatie/migratie/Verenigde Staten/Groot-Brittannië

'Even with higher education you remain a woman': a gender perspective on higher education and social change in the Toliara region of Madagascar./Skjortnes Marianne
Gender and Education, vol. 22, nr. 2, march 2010, p. 193-207

> hoger onderwijs/participatie/sekserollen/universiteiten/Madagaskar

Included or excluded? The dual influences of the organisational field an organisational practices on new female academics./Elg Ulf, Jonnergard Karin

Gender and Education, vol. 22, nr. 2, march 2010, p. 209-225

> hoger onderwijs/gelijke kansen/studenten/Zweden

'Dangerous presumptions': how single-sex schooling reifies false notions of sex, gender and sexuality./Jackson Janna
Gender and Education, vol. 22, nr. 2, march 2010, p. 227-238

> gescheiden onderwijs/gender/sekse/seksualiteit/Verenigde Staten/standpunten

Waar zijn de mannen?

Klasse, april 2010, p. 24-27

> leraren/basisonderwijs/mannen/België